

BEZBROJ NIJANSE SIVE (1)

"Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen!"» (Iv 8,7)

Ako se okrenete prošlom vremenu, vidjet ćete da su skoro sve vrijedne misli nastale rukom onih koji su pisali perima i olovkama po pergamentima i papirima, sporo, polako.

Neki su čak misli klesali u kamenu. Za to treba vremena i vremena, a čini se kao da su, upravo te u kamenu, one najvrednije. Vrijednost misli je čini se izravno proporcionalna duljini vremena koje je bilo potrebno da ih se napiše. Danas, uz časne iznimke, većina piše brzo. S deset prstiju, na monitoru stranice i stranice nastaju zavidnom brzinom. Kad pogledate sadržaj, najčešće ne vidite puno.

Nažalost, postoji još veća ispraznost – prazno ništa, od misli i poruka, u obliku olako izgovorenih rečenica koje daju oni koji ne pišu. Kod njih za nastanak izrečenog nije trebalo vrijeme. Takve izjave su „muzika za uši“ za one koji spadaju u grupu sretnika, sudjelujući svojim (ne)djelovanjem u stvaranju društva umanjene vrijednosti. Čuvajte se takvih misli. One me podsjećaju, mislim na Ršumovića, koji je rekao nešto u stilu: „*Jedna misao na glavu mi pala, ja se nisam makao i ostah (ili postah) budala!*“

Kada se misao želi prenijeti na papir, slovo po slovo, kada se pokuša nešto sagledati do detalja, onoliko koliko to dozvoljava pojedinačno znanje, saznanje i iskustvo, onda skoro svatko shvati da **stvari nikada, bezobrazno nikada, nisu samo crne ili bijele**. I to vrijedi planetarno. Za sve događaje i situacije. Onom, tko makar i površno razumije izreku *"Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen!"» (Iv 8,7)* jasno je, da svijet nije niti crni niti bijeli, da je „crno-bijeli“ i da postoji i više od „50 nijansi sive“.

Oni „bijeli“ sa samo bijelim porukama, kao i oni „crni“ sa samo crnim porukama jednako griješe. Bijelom ili crnom isključivošću, (pod)svjesno rade na društvu umanjene vrijednosti. Većina onih, barem kod nas, bili „crni“, bili „bijeli“, su vjernici i znaju: „*Ako tvrdimo da grijeha nemamo, sami sebe varamo, i u nama nema istine. Ako i tvrdimo da nismo sagriješili, njega pravimo lašcem, i njegove riječi nema u nama*“ (I Iv,1,8-10). Zašto ih na jutarnjim misama nitko na to ne upozori?

I zato me iznenadila Predsjednica, koliko rezolutnom toliko i skromnom prosto proširenom rečenicom, kako **Tito nije bio antifašist, već diktator**. Rekla i dala da se, iz za njega izgrađene vile, pretvorene u „predsjedničke dvore“, uklone svi predmeti koji su s njim u vezi. Valjda da ju ne podsjeća na njega, diktatora. A da je dala srušiti i zgradu? Pa upravo građevina, koju svi skoro da „od milja“ nazivaju „**Titova vila**“ **najviše podsjeća na diktatora. Ali podsjeća i na antifašističkog lidera**. Podsjeća i na velikog državnika. Podsjeća i na onoga koji je pomogao da se u granice Hrvatske vrata i Rijeka i otoci i Istra i kažu i rodno selo Predsjednice. Podsjeća i na borca protiv ustaša, četnika, bele garde i balista, i kako su se već zvali oni kojima je kama bila najdraže oružje za obračun s malo drugačijima. Podsjeća i na Goli otok i mnoge nevine koji su tamo „preodgajani“ najperfidnijim načinima mučenja, a i na mnoge koji su tamo zauvijek ostali. Podsjeća i na bonivana (*fr. Bonvivant-veseljak, onaj koji voli dobar život*), s kubanskom cigarom i čašom viskija. Podsjeća i na ubijene od strane UDBE, ali i na ubijene ambasadore one Jugoslavije, podsjeća i na Tezno i Kočevski rog, ali i na Jasenovac i Gradišku Staru.

I što je bio Tito? **Za politikante, današnju političku elitu, proizvođače društva umanjenje vrijednosti, Tito je sitniš za dnevno „podkusurivanje“**. Još jedan dan u medijima, kada se

nema ništa pametno reći. Još jedno odvratanje od neispunjenih obećanja koje su nam dali kada su se penjali na vlast. Ništa više.

Primjera svih nijansi sive kao u priči. Nigdje, osim u tamnoj komori apsolutnog crnila, i nigdje, pa čak ni na snijegom prekrivenom južnom polu apsolutnog bjelila.

Ban Jelačić jedan od hrvatskih velikana, u Austriji se smatra buntovnikom koji je težio raspadu tadašnjeg monarhije, a u Mađarskoj ga se smatra izdajicom mađarske revolucije 1848.-1849. Svatko svoju povijest piše za sebe.

Početak demokratskih promjena, preslagivanjem je **u HDZ je prešlo 97 000 bivših komunisti, a u SKH – SDP ostalo 46 000.** HDZ : SDP = 2 : 1. Zna se, i u „komunjrama“, kako od milja zove i dio svoga članstva gospodin Karamarko, HDZ vodi.

Gospodin Glogoški, baca drvlje i kamenje na sadašnju vlast, a 1995. optuživao je, istim rječnikom kojeg koristi i danas, HDZ-ovu vlast za neadekvatnu skrb o invalidima rata i tvrdio da su "partizani prema ovome danas amateri".

Generali u Haagu oslobođeni su s rezultatom 2:1. Za nas je to pobjeda, i ispunjenje pravde. Ali svi ne misle tako. Barem onaj koji je glasao drugačije nije mislio tako.

Osuđenog vojnog zločinca Darka Kordića na aerodromu dočekala elitna hrpa spodoba „Šeparović&co“. Biskup Košić iz Siska mu ljubi (zločinačke) ruke i diže ga sve do Svevišnjega. Prije toga isto to napravila slična hrpa spodoba uzdižući, još neosuđenog zločinca Šešelja u Beogradu u slične visine. Jedne smeta samo Šešelj, druge samo Kordić. **One rijetke, smetaju svi ratni zločinci i boli svaka suza, svake pozlijedene majke.**

Na TV reportaža iz svetišta u Lurdu. Hodočaste oni koji su nešto izgubili ili su povrijeđeni ratom. U vrevi možda zajedno, i invalidi i vojnici koji su druge napravili invalidima. Zajedno na misi možda i poneki koji su pucali jedni na druge, odlazeći u rat očekujući pomoć moleći se istom Svevišnjem. Tko je gubitnik? Koga je Svevišnji ostavio na cjedilu?

U Irskoj, kao slavlje slobode prošao velikom većinom referendum za istospolne brakove. U Velikoj Britaniji se mogu crkveno vjenčati. Kod nas isti Svevišnji izgleda tome nije sklon.

Na TV, u nekoj raspravi, povjesničar Ivo Lučić, izjavio „onako iz glave“, **kako je bilo lako Titu vladati jer je zadužio onu Jugoslaviju.** Drugi sudionici rasprave i voditelj bez komentara, iako se radilo o nekih 20 milijardi dolara duga na tadašnjih skoro 24 milijuna stanovnika. Pa i kada se taj dug valoriziranjem udvostruči, još je višestruko manji od sadašnjeg našeg duga. Skoro isti iznos na samo malo više od 4 milijuna stanovnika. Od onih kredita izgradila se i silna industrija i koječega još, da bi se kasnije imalo što „privatizirati“. Sadašnji krediti, osim za nešto kilometara autoputova, otišli, onako alkarski, „uništa“. Tito ostavio stanove i tvornice, mi kredite čak i djeci naše djece. **Titovo zaduživanje na bruku, naše za hvalospjeve.**

Do Norveške pravom utičnicom (2)

„Uostalom mislim da Kartagu treba uništiti“

Oni koji u umirivanju savjesti za klimatske promjene, koji u svojoj pohlepi „spaljuju“ svijet, **zamagljuju oči naivnih građana**, revolucionarnim odlukama, kako se „bezobzirno krčenje prašuma Amazone“ može spriječiti ako se upotrebljavaju samo „mali“ usisivači prašine, i

zabranom tankih plastičnih vrećica, i **propisivanjem da na tržištu smiju biti samo krastavci zakrivljeniji „najviše do 5 stupnjeva po dužnom metru slobodnog presjeka zrelog krastavca svijetlo zelene boje, bez „tufnica“, nakon trosatnog stajanja u frižideru, ...** “. A i te odluke donose radi više profita, jer „male“ usisivače proizvode vjerojatno „oni“, većinu tankih plastičnih vrećica proizvodi Kina, pa je i to način da im se malo zauzda uvoz, a samo „oni“ proizvode sjeme za standardizirane krastavce s „najviše do 5 stupnjeva zakrivljenosti po dužnom metru slobodnog presjeka zrelog krastavca svijetlo zelene boje, bez „tufnica“, nakon trosatnog stajanja u frižideru, ... “, pa na taj način „ubijaju“ male seljake, Ma nemreš „belivit“!

Sada nam eupejci kao „guraju“ električne automobile. **Ministar Mihael Zmajlović**, kojeg nismo čuli što misli o zaštiti Jadrana ako dođe do istraživanja nafte u Jadranu, koji neizjašnjavanjem pokazuje da nema pojma o utjecaju termoelektrana i hidroelektrana na okoliš, koji stvarno nema veze s okolišem, koji, iako je u gimnaziju u Zagreb putovao iz Jastrebarskog nije kasnio u školu i dolazio je čak i prije onih koji su stanovali u blizini, ovo je najupečatljivije što sam pročitao iz njegove biografije koju je objavio kada je bio imenovan „na pravdi Boga“ za ministra okoliša, bio je u svom elementu promovirajući na Svjetski dan okoliša, 5. lipnja, električne automobile. Nedostajao mu je samo direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, gospodin **Sven Müller**, kao su-poticatelj strane proizvodnje električnih i hibridnih automobila.

Daju, da daju, kao da je naš novac njihova djedovina, do 70.000 kuna poticaja ako kupite električni ili hibridni automobil proizveden negdje u bijelom svijetu. Pogledao sam na Internet. Mali klasični auto može stajati nekih 10 000 eura, a sličan električni nekih 25 000. Veliki stoje znatno više. Tko kupuje te automobile? U razvijenim državama rijetko tko. Preskupo je, a razliku u cijeni, jeftinijom električnom energijom od benzina, gotovo da se ne može pokriti normalnom vožnjom. To tamo znaju i pišu o tome. Tko kupuje električne automobile kod nas? Onaj tko ima viška para, tko to može odbiti od poreza, tko se vozi samo po gradu i tko si može napraviti vlastitu „punionicu“.

To ipak ne znači da jednog dana automobili na električni pogon neće biti „in“. Za sada ne, a pogotovo ne u državama koje spadaju unutar EU u grupu siromašnih. No, to ne smeta ni spomenutu dvojicu, ali ni naše medije da hvale podupiranje strane proizvodnje.

Na HRT, u emisiji „Hrvatska danas“, voditeljica, gospođa **Maja Sever**, uzbuđena je jer u **Hrvatskoj trenutno postoji samo 20 punionica** (u laičkom prijevodu „utičnica“ ili ti „štek-doza“) za punjenje, a **1 000 automobila kojima to treba**. HEP ih je izgradio 7. Po jednu u Vukovaru i Labinu, i 5 u Koprivnici. Napada HEP da ih izgradi više. Gospodin iz HEP-a objašnjava kako „štek-doza“ može postaviti svatko, kao što su si sebi vjerojatno izgradili oni koji kupuju takve automobile, ali mora platiti za instaliranu snagu. Isto kao kod izgradnje kuće. Gospođa Sever nije zadovoljna odgovorom. Spominje i javno-privatno-partnerstvo. Gospodin iz HEP-a odgovara da i to može, ali da HEP mora kontrolirati ugrađene snage, kao što to radi za sve objekte, kako na bi dolazilo do preopterećenja mreže. Gospođa Sever opet nije zadovoljna odgovorom.

Pita za mišljenje gospođu **Mirelu Holy**, gosta u studiju. I ona misli da HEP želi imati kontrolu i monopol na „štekerima“ za električne automobile. Ne razumije da HEP mora, zbog elektro-energetskog sistema upravljati potrošnjom svih potrošača. Kritizira za neku vrstu monopola.

Čudi me da se o tome nije konzultirala s EU parlamentarcem iz njene stranke, gospodinom profesorom **Škrlec Davorom**. On predaje, ili je predavao, energetske sisteme na FER-u! On sigurno zna zašto HEP mora kontrolirati ukupnu potrošnju.

Gospođa Mirela Holy, inače rijetka osoba iz našeg političkog miljea koja ima kulturu odgovaranja, čak i na kritike, i koju, ne samo zbog toga izuzetno cijenim, **priziva primjer Norveške!** Norvežani eto misle unaprijed. Oni stimuliraju besplatno parkiranje za električne automobile, dozvoljavaju da voze po tramvajskim šinama i samo za javne autobuse rezervirane trake.

Slušam raspravu. Slažu se u svemu. **I ja se slažem da od sutra postanemo Norveška.** Mislim da je to čak i dobar izbor. Oni su, čini se, razvijeniji i od Švicarske. Oni su štedljivi, skromni, svjesni svojih mogućnosti i okruženja. Ponosni. Lokal patriote. Negdje sam čuo da od prihod od nafte čak 96% stavljaju na stranu. **Skoro sve čuvaju za buduće generacije.** Isti mi, samo što smo eto mi skoro sve rasprodali. Ništa više skoro da nije naše. **Ono što smo imali nije bilo dosta niti za jednu generaciju. Zadužili su nam već i djecu, djece, naše djece.**

Kakav već jesam, slušajući ih, sve mislim da ih je potplatio neki od bogatuna tajkuna, koji su kupili električne automobile, a sada im nedostaju „štek-doze“. Kada su im ministar Zmajlović i direktor Müller već poklonili desetine tisuća kuna, zašto im mi građani ne bi izgradili i punionice, na struju! Ima naš narod para, i strpljenja. Ne treba toga ni tako puno. Nekoliko tisuća. Možda čak ni više od nekih 10 000 „štek-doza“. Kako do novca? Daljnjim cijedenjem onih kojima je i polovni stari automobil nedostupan, onih koji si često ne mogu kupiti ni tramvajsku kartu, koje deložiraju i kojima isključuju brojila za struju. **Pada mi na pamet socijalno dobitni projekt, kojim bi se omogućilo, ugradnjom „malog štekera“ da se i beskućnici i oni koji nemaju više struje u kući mogu priključiti na te „punionice“?**

Uspješni poduzetnik **Saša Cvetojević**, rijetko pozitivna osoba u našem okruženju, izjavio je, kako **kod izgradnje električnih automobila sve države kreću od nule. I u Hrvatskoj imamo iste šanse kao BMW i Mercedes.** Da li je spomenuo baš te dvije automobilske marke? Cijenim njegov entuzijizam. Odmah sam otišao na Internet da vidom da li su se u Njemačkoj zabrinuli zbog konkurencije. Ništa. Ostaje mi u sjećanju nedavna izjava jednog kineskog stručnjaka, koji je izjavio da bi Kina u narednih 20 godina mogla eventualno po kakvoći automobila dostići onu njemačku. Vjerujem da gospodin Cvetojević nije mislio na proizvodnju cijelih automobila, već prije svega na mogućnosti inovacija, za što su stvarno otvorena vrata. Na tom području i hrvatski izumitelji, kao na primjer „**Rimac Automobili**“, im ju što reći i na svjetskom zahtjevnom inovativnom tržištu.

Inače, dobro je da i kod nas ima niz entuzijasta koji se bave eklektičnim automobilima. Posebno su hvale vrijedni naponi škola. Drago mi je da u tome prednjači baš Tehnička škola iz Siska. U Sisku se organizira već tradicionalna utrka električnih automobila izrađenih učeničkim naporima i entuzijazmom. Bravo i za nastavnike i za učenike.

Ako se ne varam, negdje ranije sam našao, da ministar Zmajlović i direktor Müller ne izdvajaju novac za pomoć na razvojnim projektima, a'la „Rimac Automobili“. Postoji kod nas i drugih područja gdje smo, kao i u slučaju „Rimac automobili“, po inovacijama prvi u svijetu. Poznato mi je područje otpada. **Sve dok ne prestanu uvoziti šarene kante i „uvaljivati nam tehnologije koje nigdje ne postoje“, kao na Marišćini, Kaštjunu i sada u Piškornici i Zadru, držat ću se onoga: "Ceterum censeo Carthaginem esse delendam" (latinski: „Uostalom mislim da Kartagu treba uništiti“)** i sve glasnije spominjati **TEHNIX iz Donjeg Kraljevca.** Prije sam to radio na način: kao postoji tehnologija razvijena kod nas,

kojoj treba dati šansu. Pa sam, onako bezlično, pozivao na posjetu Međimurju. Pa onda sve onako uokolo. Pogledajte, razmislite, budite barem malo patrioti na djelu. A oni ništa! Uvoze li uvoze, sve šarenije kante! I onda mi je postalo dosta. Spominjem i spominjat ću i TEHNIX i „Rimac Automobile“, iako o ovim potonjim znam premalo, i sve slične njima. Sve u ime naše industrije, sada i odmah. **Poticanje domaće, posebno inovativne proizvodnje, je preduvjet da se postane Norveška, bez obzira da li u Jadranu ima nafte!**

Možda činim nažao gospodi ministru Zmajloviću i direktoru Mülleru. Oni vjerojatno nisu krivi. Ne razumiju se u gospodarstvo. Ali zašto šute ministar Vrdoljak, ministar male privrede gospodin Maras i potpredsjednik Vlade zadužen za gospodarstvo gospodin Grčić? Jasan mi je odgovor. Niti njih trojica se u to baš ne razumiju u ekonomiju. **Pogledajte njihove kompetencije i način djelovanja! Kako nam izgleda privreda, čini se, da se od nastanka Hrvatske još nitko nije razumio u privredu.** Izuzetak su oni silni ekonomski analitičari i „makro-mikro stratezi“, koje pozivaju u sve moguće emisije, novinari sličnog kalibra, koji suvereno izjavljuju kako treba povećati industrijsku proizvodnju i kako će onda neki indeksni poeni rasti. Ako je za vjerovati informacijama iz medija, sličan program priprema i njemački institut za HDZ! Treba povećati nacionalni dohodak za 4%! Kako to napraviti? E, to više nije njihov problem. Oni su se samo sjetili da nešto treba, pa neka sada drugi razmišljaj kako. Ne znaju ni oni u HUP-u ni oni u HGK. Svi će nešto napraviti tek kada će se napraviti velike sistemske reforme. A kada će to? Valjda po onoj kultnoj crnogorskoj TV seriji, „**Dekna će zasigurno umrijeti, ali ne zna se kada!**“! **Zna se, da se ne zna!**

Namjerno sam grub. Namjerno spominjem imena. Sigurno i vrijeđam. A „oni“ ne reaguju niti na lijepo, niti na ružno. Misle proći će. Možda i hoće. Ja svejedno neću odustati, jer „uostalom mislim da Kartagu treba uništiti“. **Kartagu, sitne profitere, nezalice, one koji svojim činjenjem ili nečinjenjem uzimaju budućnost našoj djeci, političke demagoge, „makro-mikro stratege“, ako ne ide drugačije, treba barem prozivati.**

Za to je i nastala knjiga Društvo umanjene vrijednosti – prvi dio. Nastaje i drugi. A kako bi samo volio da mi ponestane materijala.

Bezbroj nijansi sive

U globalnom svijetu svi muljalu. Digla se frka kako su navodno korumpirani izbori za svjetsko nogometno prvenstvo u Rusiji i Kataru. A svjedoci tvrde bili su takvi i u Francuskoj, i Njemačkoj, i Južnoj Africi.

Predsjednik EU parlamenta gospodin Schultz oštro reagirao na zabranu ulaska u Rusiju za 88 političara. Kao, Rusi nisu to dobro obrazložili. Gospodin Schultz je zbog toga zabranio ulazak Rusima u EU parlament. Jer kao, EU i SAD, kako se čini gospodinu Schultzu, opravdano su izrekli zabranu putovanja i zamrzavanja računa ruskim građanima. Gospodin Putin ne misli tako.

*Vlada donijela odluku o dodijeli istražnih polja na Jadranu. Onako „pajserom“, ili kako bi se u žargonu upotrijebilo „brehštangom“, (njemački Brechstange – željezna poluga), preko koljena. Strateška procjena, dokument koji je trebao dati odgovore, što u slučaju ako se nešto dogodi, napravljen je „diletantski“. Dokumenti tako niske razine, za tako važnu odluku, ne rade se već barem 50 godina. **Sramim se, na koje je grane spala partijski podobna struka, dvorskih savjetnika. Iako nisam protiv istraživanja, preporučam vjernicima svih boja i***

vjerskih svjetonazora, od Krista do Bude i agnostika, redovitije moljenje narednih mjeseci, jer za mogući akcident tehnički nismo spremni, pa je pomoć Svevišnjega svakako potrebna

Društveni otpad opasniji od radioaktivnog (3)

Da se ta crna godina i ljuto završi, padala je danas u Zagrebu tuča.

Vrijeme je toplo, vlažno kao u proljeće, snijegu ni traga. Mi stojimo moralno i materijalno u blatu. Hoće li Bog tom bijednom narodu ikada pomoći? upitah se često za ovih zadnjih dana godine. Čovjek gotovo da zdvoji, toliko se pojavilo kod nas kukavica, toliko ništarija i propalica, toliko ima lopovštine da te groza hvata. Poštenje, dosljednost, karakter, dan danas su kod nas gotovo suvišna pojava". (August Šenoa, 31.12.1880.)

Dobiti državu je dobro, ali ne kao jedini cilj, već više kao **sredstvo za bolji život građana**. Mnogim profesijama je dobro i jer se, **kod naroda kratkog pamćenja**, sve počinje mjeriti ispočetka. **Ne stvara se samo nova povijest**. Najvještiji si izrade čak novu biografiju. U njima nema opisa doprinosa udarništvu u vrijeme dodvoravanja, na što se u „mračno doba“ na primjer, pozivao sadašnji savjetnik gospođe Predsjednice, gospodin Šeks. Vjerujem da nema niti članaka niti panegirika Titu i samoupravljanju, gospođe „Šeparović&Tomac and co“.

Inače ne smatram da je nečasno bilo biti udarnik, ili davati doprinos razvoju samoupravljanja, bratstvu i jedinstvu,..... Dapače. Smatram to normalnim u vremenu u kojem smo živjeli. Kakvo vrijeme takvi običaji. Ni danas nije drugačije. Isti ljudi isti običaji. Panegirici Titu zamijenjeni novim.

Nadoknađujući propušteno, ponovno čitam nedavno otkrivenu jednu od mojih „instant Biblija“. De Botton-ovu „Utjehe filozofije“. Kao potrebnu stečevinu za sreću, grčki filozof Epikur, koji je bio suprotan od onoga što površni čitači i natjecatelji u kvizovima vežu uz “Epikurejski život“ usmjeren zadovoljenju užitaka, nabraja slijedeće: (1) *Kolibu – krov nad glavom*, (2) *prijatelje*, (3) *izbjegavati nadređene, pokroviteljsko ponašanje, bezobzirnu konkurenciju i natjecateljski duh*, (4) **razmišljanje** i (5) *da se za sreću treba pomučiti, i da glavne zapreke nisu novčane*. Da li su gore spomenuti sretni? Zamjenom „gazde“ imaju više od kolibe,

I čemu ovakav uvod? Ponovno se **zakuhalo oko odlagališta srednje i nisko radioaktivnog otpada na Trgovskoj gori kod Dvora**. Mediji opet, po deseti puta dočekali istu senzaciju. Za imalo objektivne i sistematičnije pojedince, to je uistinu ponovno, jer je problem odlagališta star preko četrdeset godina. Još iz vremena kada se mjesto Dvor zvalo Dvor na Uni.

Naime, potreba za izgradnjom skladišta za srednje i nisko radioaktivni otpad javila se u vrijeme izgradnje nuklearke u Krškom. Naša polovina nuklearke zahtijeva da primimo i pola otpada koji se, najvećim dijelom, trenutno čuva u krugu nuklearke. Skrb za okoliš zahtijeva poodavno i da se radioaktivni otpad iz zdravstva, industrije i istraživanja ne čuva usred Zagreba.

Struka, vjerujem čak i novo-partijska, zna da je za izgradnju takvog skladišta potrebno ispuniti neke, kao na primjer geološke preduvjete. U vrijeme kada je struka bila struka, na osnovi raspoloživih podataka, procijenjene su mogućnosti izgradnje. Ocijenjeno je da bi u Hrvatskoj, u obzir mogle doći načelno četiri lokacije. Ako se dobro sjećam Trgovska gora, Petrova gora, područje Kalnika, Preliminarna procjena mogućnosti izgradnje odlagališta trebala se provjeriti detaljnijim istraživanjem. Izrađen je popis parametara koje treba ispitati. Vođene su rasprave. **Struka, politika i javnost su se usuglasile oko kriterija**

istraživanja. Izrađena je popularna knjižica. I za narod. Potpisao ju je prvi predsjednik Vlade Republike Hrvatske, **gospodin Ivan Manolić.** Osnovana je Agencija za opasni otpad, APO, koja je za Hrvatsku elektroprivredu provodila stručne aktivnosti, uključujući i podizanje svijesti građana.

A onda preokret. Novi ljudi novi običaji. Napušta se struka. Caruje populizam. U Saboru rasprava oko lokacija, kao da se sutra počinje s izgradnjom. Ignorira se činjenica da se radi samo o lokacijama za istraživanje i da će **istraživanja možda pokazati da niti jedna od četiriju lokacija ne odgovara.** Argumenti ne pomažu. Što jači političar, jači argument neznanja. Lobira se, ali samo za izbacivanje triju lokacija, na kojima bi se trebala provesti dodatna istraživanja. Četvrtu lokaciju, Trgovsku goru nije imao tko braniti. Tada tamo nije bilo naroda, a i oni koji su tamo bili, nisu imali svog lobistu u Saboru. Sabor donio odluku, istim argumentima kao današnja Vlada oko istraživanja nafte u Jadranu, *onako „pajserom“*, ili *kako bi se u žargonu upotrijebilo „brehštangom“*, (njemački *Brechstange – željezna poluga*), preko koljena. Nebranjena Trgovska gora, pala ničice.

Malo duže pamteći, pomalo razočaran, površno, pratim nova događanja naroda. Novinarska stručnost i objektivnost kao da se više ne uče na silnim „sve i sva učilištima“. Razumijem senzacionalizam u privatnim medijima. Oni koji žele zadržati posao moraju se prilagoditi jedinom mjerilu, a to je gledanost i čitanost. Što gore i lošije, više senzacionalizma, više gledanosti i više para. Po tom ključu plaćaju sponzori. No, ne razumijem većinu onih iz javnih medija. **Zašto na HRT novinari ne obavljaju svoj posao kako treba?** Ta oni bi valjda morali imati obavezu, pravo i vrijeme za profesionalnost. Morali bi se pozvati barem malo na povijest.

I tako se, po ne zna koji puta, organizirao narod. Bolje rečeno, **organizirali su narod.** U prvom planu doajeni zamučivanja bistre vode. Neki prema potrebi, neki po „defaultu“. Skoro će izbori, a i neke profesionalne udruge moraju si malo proizvesti važnost, kako bi osigurali daljnju egzistenciju. Čini se ne i lošu.

Po „defaultu“ nastupa uvažena EU parlamentarka gospođa Marijana Petir. Spasiteljica u stilu Ivane Orleanske. Iskazuje brigu z građane. Problem Trgovske gore za nju nov? Ma nemoj? U vrijeme kada je bila saborska zastupnica, upravo je ona, pojačana sada pokojnim generalom Bobetkom, doprinijela da se „onako argumentom pajsera“ iz potencijalnih lokacija za istraživanje izbace one blizu njene biračke baze. **Tada je likovala jer je odabrana upravo Trgovska gora.** A sada eto spasiteljica, kojoj se daje prostor u medijima. Spašava po principu „piromana“. Prvo upali vatru, a onda bi je udarnički gasila. Zar da dobije još koji mandat, od kojih je neki gradila i na lažnoj nadi oboljelima od karcinoma u Sisku, prijeteći kako će srediti Rafineriju? Ona, koja je dala nesaglediv obol agoniji zatvaranja Rafinerije, i koja je suodgovorna za odabir kao jedine lokacije Trgovske gore za skladište radioaktivnog otpada, javlja se kao spasiteljica. Poslije Siska evo „Orleanke“ i u Dvoru. Moš' mislit. Ona, koja je bila najglasnija kada se donosila odluka da se odlagalište radioaktivnog otpada gradi na Trgovskoj gori, sada je prva i najglasnija, u zaštititi interese stanovnika oko Trgovske gore! Populizam „de luxe“. Par excellence, što bi rekao Izet u popularnoj seriji.

Siguran sam da njoj prevrtanje kaputa, kao vjernici nije strano. Rješava to na ispovijesti i „puj pike ne važi“. Ali što je s nama drugima, kojima neka druga vjera ili nevjera ne omogućuju tako lako mijenjanja kože? Zar takvo prevrtanje kaputa nije vrijedno spomena u nekom izvještaju u medijanima, umjesto davanja joj aureole spasiteljice?

Izgleda, više prema potrebi, a manje po „defaultu“, ili ipak obratno (?), predstavnik Zelene akcije, gospodin Toni Vidan, koji se inače bavi i područjem energetike, i kojeg cijenim zbog

nekim drugih stavova, također nastupa demagoški. I on je protiv, jer eto narod nikada nitko nije ništa pitao. **Znam da on zna da je „narod“ bio pitan.** Zna on i za knjižicu koji je potpisao prvi predsjednik Vlade, gospodin Ivan Manolić, kao i za silne rasprave iz onog vremena.

U „mraku“ smo radili ništa manje dobro od onoga kako su, prema riječima predstavnika iz Slovenije, koji je sudjelovao na prošlotjednom skupu u Dvoru, surađivali s građanima Krškog oko usvajanja lokacije odlagališta.

Može u Krškom, usred polja, uz autocestu, može usred Zagreba, ali ne može na Trgovskoj gori. Zašto bi ostatak stanovnika tog zapuštenog kraja imao mogućnost ostanka kroz neke od naknada, radna mjesta, oživljavanje „pustošije“? Bitno je da gospođa Petir nastavi blistavu političku karijeru manipulirajući „bolesnima i obespravljenima“. Neka nam Zelene akcije, na provjeren način kao što je i poticanje uvoza što većeg broja što šarenijih kanti za otpad, jer bi bez njihove demagogije možda imala šansu i naša tehnička rješenja u postupanju s komunalnim otpadom. Kao da imaju neku proviziju od uvoza šarenih kanti? Da im netko nije obećao proviziju ako spriječe izgradnju odlagališta radioaktivnog otpada kod nas? Rado će naš radioaktivni otpad prihvatiti drugdje, kao što s veseljem za nas proizvode električnu energiju i svu silu raznih roba, za čiju su proizvodnju kod nas udruge „a'la Zelene akcija“ protiv po „defaultu“!

Prebacio sam program na TV pa ne znam da li je na skupu govorio i sveprisutni Vjeran Piršić, netko iz Greenpeace-a, i još poneki dežurni „sveznajući (anti)znanstvenik“? Jedan od onih na liniji uvođenja sistema postupanju s komunalnim otpadom u Zagrebu po principu „samo kao u San Francisku“.

Ne mogu slušati po stoti puta istu temu. Još uvijek dosta dobro pamtim, i unatoč godinama onaj njemački gospodin (čitaj: Alzheimer) mi se previše ne 'muva' po sobi. Ne pratim više priloge na ovu temu. Ponovno ću, kada sto prvi puta novinari objave ovu „senzacionalnu“ vijest za koju godinu.

Inače, ne postoji niti jedan racionalni razlog protiv istraživanja kao potencijalne lokacije za moguću izgradnju odlagališta radioaktivnog otpada na Trgovskoj gori, osim da treba kao potencijalne lokacije vratiti sve one koje su ukinute „pajserom“, jer se možda neka druga pokaže povoljnijom. I kada se ispituju svi parametri, i pokaže da bi negdje moglo biti odlagalište, kada se predvide i financijski valoriziraju potrebne mjera zaštite, prednosti i koristi, konačnu odluku DA ili NE treba donijeti u korist Hrvatske, danas za sutra. Napomena: kod odlučivanja zabraniti upotrebu „pajsera“!

Bezbroj nijansi sive

Frka oko kukastog križa na stadionu u Poljudu. Stvarno bruka za dio Splita i nacije. Ali ne i za sve. Ne za one koji i dalje slobodno viču pozdrav iz vremena fašizma „Za dom spremni“, toleriran od strane političkog „desnog“ vrha. Nije niti za gradonačelnika Splita Ivu Baldasara, koji brani polaganje gradskog vijenca pod spomenik pripadnicima bojne „Rafael Boban“ na dan uspostave NDH. Čast palim braniteljima, ali zar Hrvate ne smeta veza s fašizmom?

Izgleda da smo jedini na svijetu prerasli sve predrasude. Dobronamjerniji smo i pomirljiviji i od Svevišnjega. U Slavonskom Brodu pomiren je narodni heroj Đuro Đaković s ratnim zločincem Milom Budakom. Adresa: Đuro Đaković Holding d.d., Dr. Mile Budaka 1, 35000 Slavonski Brod. U svijetu, nemoguća misija. Kod nas može. Čini mi se da nas drugi baš ne razumiju. Čini li vam se možda čudnim, kada bi se kuća Ane Frank nalazila u ulici Adolfa Hitlera?

Možemo li početi graditi trajne mostove? Mostove za ostanak i opstanak! Navijam za nju, navijam za nas, (4)

Najvažnije stvari na svijetu postigli su ljudi koji su se nastavili truditi kada se činilo da više nema nade.

Dale Carnegie

Da li samo ja, uz malobrojne, stvarnost razumijem drugačije? Da li je stvarno tako malo društvene pameti, ili mi se priviđa? Da li samo ja čujem neke fine tonove indoktrinacije, koja nas vodi stranputicom? Da li samo meni nedostaje pameti, kada je većina na jednoj, a ja skoro uvijek na drugoj? Uvjeravam se da sam samo ja u zabludi, a mira mi ne da jedan stari vic. Boks meč. U pauzama trener (čitaj: naši političari potpomognuti nekompetentnim medijima) hrabri boksača (čitaj: građane) da je brz „kao sjena“, da ga suparnik nije nijednom pogodio. Neka samo nastavi tako. A ovaj jadnik sav u šljivama. Konačno zamoli trenera: **„Molim te, pripazi malo na suca, netko me u ringu stalno tuče!“**

Ja imam osjećaj da nas tuku. **Tako ne vjerujem da smo izlaskom iz recesije izašli na prava vrata.** Kada smo ušli u recesiju, kao da smo bili na 12 katu, a da smo nakon izlaska u podrumu. Malo pojašnjenje izlaska iz recesije, na način kako ja, „kao mali Ivica“, ekonomski diletant, za razliku „makro-mikro ekonomskih sveznadara“ razumijem ekonomiju. Zadnjih godina smo „padali“ po stopi od 2-3 %, a eto već dva kvartala rastemo po stopi, da budem velikodušan, od 0.5 %. Ako smo na primjer prije par godina imali nešto što je bilo 100, i ako smo u toj godini pali za 2 %, na kraju te godine smo imali još 98. Ako smo slijedeće godine opet pali za 2 % onda smo na kraju te godine imali 96.2 nečega. I pretpostavimo da sada imamo od onih 100 još samo 90. Ako smo sada, po izlasku iz recesije počeli rasti po stopi od 0.5 % na kraju ove godine ćemo imati 90.45. I tako, iako smo izašli iz recesije, izašli smo u većem neimanju nego kada smo ušli u recesiju. A tako bih volio da nisam u pravu. Ako vjerujete da nisam, ne mijenjajte mišljenje. U pravu ste. **Lakše je kada vjerujete da vas u ringu tuče sudac, a ne protivnik!**

Možda nije niti važno koliko se ima. Danas sigurno imamo više materijalnih dobara i „šarenih stakalaca“ nego 1990. U ocjeni napretka važna je usporedba.

Eto, usporedbe radi, kada je nastala, Titova Jugoslavija je bila među 2-3 najzaostalije države Europe. Kada se počela raspadati 1990. godine bili smo u najmanju ruku u boljoj polovici srednje razvijenih europskih država. Bio sam siguran da će samostalna Hrvatska, kao jedna od dvije najrazvijenije republike bivše države, još brže napredovati.

No, uz sva uvažavanja problema izazvanih ratnim događanjima, pa i ona u globalnom okruženju, gdje smo danas, nakon što smo preživjeli samostalno već blizu dvije trećine vremena kojeg smo živjeli u bivšoj zajednici? **U usporedbi s drugim državama, izgleda da smo opet tamo gdje smo bili 1945.** Među 28 država EU malo smo još ispred Bugarske i

Rumunjske. Istini za volju, još uvijek smo i ispred Albanije, Moldavije i Ukrajine, kao i raspadom Jugoslavije nastalih država, osim Slovenije.

Trenutno se kao novi veliki uspjeh naše politike slavi otvaranje ostatka zatvorenih granica za zapošljavanje. Ne možemo još samo na rad u Sloveniju, Nizozemsku i ako sam dobro zapamtio u Belgiju. Ne znam za druge, ali Slovenci vjerojatno žele još malo ugoditi slovenskim radnicima, iako i njihovi odlaze na bolje, pa će uskoro i oni vapiti za našima. Eto konačno možemo, samo onako i na rad u Njemačku. Njemačka i drugi trebaju radnu snagu. U pravilu jeftiniju. **Trebaju ruke njegovatelja, ruke koje mogu držati čekić i lopatu, ruke koje znaju promijeniti „gusku“ i noćnu posudu, one koji znaju s kuhačom i loncima, i naravno liječnike.** Osim njih, od školovanih, trebaju još samo genijalne umove. Onakve kakvih u populaciji ima i manje od jednog na tisuću.

Odlazak svakog tko može nije novina samo u Hrvatskoj. Ne znam da li je i to bio osmišljeni dio „novo liberalne demokratske doktrine“ ili se to dogodilo kao nepredviđena posljedica, ali **iz država koje su se oslobodile „ruskoga jarma“ i iz onih koje su prvi puta postale samostalne države, narod uglavnom odlazi.** Iz jedne od Baltičkih država, odmah nakon ulaska u EU je otišao svaki šesti stanovnik. S Balkana manje, jer je otišao samo onaj tko je mogao.

Razlog odlaska, iz Hrvatske je ipak drugačiji od onog iz država „pod ruskim jarmom“. Njihov odlazak je bio razumljiv. Padom željezne zavjese otvorilo se carstvo demokratskog svijeta i sloboda kretanja, što smo mi skoro pa oduvijek imali. Kao nekada i sada mi i dalje odlazimo zbog ekonomskih razloga. Nažalost, nekada smo odlazili da bi ovdje sagradili kuće, a sada se odlazi bez onog stvarnog povratka. Oni od prije su se ovamo vratili barem u penziju, a budući penzioneri će se na taj korak teško odlučiti. Neće biti njegovatelja, onih ruku koje mogu promijeniti „gusku“ i noćnu posudu, liječnika,

Osobno ne smatram da treba ostati u Hrvatskoj. Ljudi se moraju kretati. Da nije bilo toga, mi bi živjeli u malim izoliranim getima. **No, odlasci i dolasci ne smiju, kao kod većine današnje mladosti biti uzrokovana nemogućnošću da ostvare osnovnu egzistenciju.** A ostanak u Hrvatskoj izgleda polako postaje nemoguća misija ako niste dio odabranih. Nepodnošljivost osjećaja je kada vidite da postoje odabrani može biti razoran.

Neke od odlazećih je ubio i „Švicarac“. Nažalost nisu spadali u odabrane da po 2% kamata kupe stanove. Nisu nažalost bili zaposleni niti u HAVOR-u, niti u HNB-u niti u SOA! Nisu bili niti povlaštenici policije, ne obični policajci i službenici, već odabrana gospoda, koji su od policije mogli dobiti velike stanove po stanarini od 300 kuna.

Odlazeći nemaju svoje pobornike niti u „dvorskim savjetnicima“. U onima koji su u stanju pojasniti neobjašnjivo. Neobjašnjivo po standardima prosječno razumnog svijeta. **Agenti Sigurnosno obavještajne agencije (SAO)**, tajni agenti, one koje ne vidite i ne čujete, su da bi dobili povoljni kredit, u stranu banku morali donijeti potvrdu o zaposlenju. Ne znam da li je u potvrdi pisao i opis radnog mjesto na način: „*Gospodin NN obavlja posao špijuna „tamo i tamo“*“. Ali potvrdu su donijeli. I tako je eto prof. dr. Cvrtila objasnio kako je normalno da agenti u stranu banku donesu potvrdu da su agenti kako bi dobili kredit. Kaže postoji poslovna tajna banaka i nitko neće otkriti da su špijuni eto špijuni. Vjerujem mu. Zamišljam agenta FBI (to su oni kojih se najviše boje kriminalci u holivudskim filmovima) kako s potvrdom poslodavca odlazi u kinesku ili rusku banku. Kako su tamo umreženi, možda je dovoljno da u banci službeniku, koji čuva tajnu, samo pokažu bedž koji nose u službi i eto kredita. Sigurno nema frke, jer bankari čuvaju tajne. „Nemreš bilivit“, što su u stanju tvrditi „priznati“ stručnjaci. Ne znam da li da sada mirnije ili nemirnije spavam uz ovakve stručnjake

za sigurnost. Kako sam neodlučan, da li da spavam ili ne spavam, okretao sam se u krevetu. Napokon sam našao spasonosno rješenje. Jedno oko otvoreno, drugo zatvoreno i spavam „kao top“ odnosno „pola topa“. Miran je sigurno i profesor Cvrtila, stručnjak za (svoju) sigurnost. Za njega nema veze ako dođe do promjene vlasti. Zna on pravi rječnik. Za vlastitu sigurnost oduvijek je najvredniji bio instinkt prilagođavanja. Oni bez tog instinkta eto odlaze. Popunjava se već i Irska.

S pravom se bojim da pored ekonomske emigracije slijedi i ona vezana za osobne slobode. Kako živjeti u zajednici, u kojoj se pravila ponašanja prilagođavaju pojedinim skupinama? Kako živjeti u zajednici gdje pojedine skupine ograničavaju osnovna prava pojedincima i ranjivim skupinama? Kako živjeti u zajednici gdje pojedine skupine imaju ničim zaslužene beneficije? Kako živjeti u zemlji gdje vas izoliraju prišivanjem atributa „komunjara“, oni koji su veći „komunjare“ u najlošijem smislu te riječi? Kako? Teško! Nemoguće! O tome drugom prilikom.

Bezbroj nijansi sive

*Proslava je dana antifašističke borbe u Brezovici. I u Brezovici razdvajanje. Pljesak Predsjednici mlak, neprimjeren polaganju vijenca. Izaslanstvo Sabora prošlo bez pljeska, primjerena tišina. Pljesak premijeru Milanoviću jak, neprimjeren polaganju vijenca. Pljesak drugim delegacijama, osim veleposlanika, izostao. Oni koji su pljeskali trebali bi znati da su **neke poruke najglasnije u tišini**. Neprimjereni pljesak dokaz zašto smo pri dnu.*

*U Brezovici nema lani ukradenog spomenika. U Hrvatskoj nema niti 3 000 spomenika narodno-oslobodilačkoj borbi i partizanima srušenih na početku osamostaljenja Hrvatske. **U Slavonskom Brodu obilježili dan borbe protiv fašizma farbanjem spomenika palim borcima crvenom bojom. Napredujemo. Prije bi koristili crnu.***

Na HRT-u prigodan program povodom 22. Lipnja 1941. godine. Prilog o godišnjici bitke na Waterloo-u. Novinar nadahnuo objašnjava kako bi godišnjica poraza Napoleona trebala biti posvećena demonstraciji jedinstvu u EU. Francuzima se baš ne sviđa slavljenje poraza. A kako može godišnjica bitke na Waterloo-u biti prigodna za Prvi partizanski odred u okupiranoj Europi? Može, jer kod nas sve može. Kakvi smo, bojim se da bi mogli u nekoj skorjoj budućnosti i Oluju obilježavati prigodnom emisijom o Kapetanu Cooku.

*O toleranciji samo na marginama. Vlada različitost i isključivost. Nejasne poruke koje šaljemo, podjela na „mi i oni“, „naši i njihovi“ tjera na odlazak. Iako sam imao niz zadržki, **Predsjednica mi postaje sve više prava. Može li ona ono što nitko nije uspio? Može li ona bez „svojih i tuđih“? Može li ona sa „svima nama“ i mi svi s njom? Možemo li početi graditi trajne mostove? Mostove za ostanak i opstanak! Navijam za nju, navijam za nas, ...***

Zašto stalno idemo kao guske u maglu (5)

“ Progress comes from the intelligent use of experience. ” (Napredak dolazi pametnim korištenjem iskustva)— Elbert Hubbard

Nisam guska iz one magle, a vode me uz sjaj svjetla kao gusku. Nigdje magle, a stranputica sve veća. Pokušavam izaći iz toga. Nije lako. Svatko tko dođe počinje ispočetka, kao da prije

njih ništa nije bilo. Iskustvo-nepoznata imenica. Otkrivanje „tope vode“ slavi se ponovno i ponovno kao vrhunsko dostignuće.

Davno sam se prestao zanositi kako sam baš ja strašno postojan. Tome me uspješno poučila supruga Ljerka, sredinom sedamdesetih, kada mi je, dok sam hvaleći negdje u Njemačkoj „samoupravna“ dostignuća one države, šapnula, kako ću kada se vratimo kući imati priliku stati u red za meso, kavu ili benzin. Tada valjda nije bilo baš toga kod nas.

Upravo zbog te lekcije, **postojanost i neodstupanje od nekih ugrađenih stavova**, koje pojedinci nisu spremni promijeniti niti kada za to postoje itekako valjani argumenti, **ne smatram vrlinom**.

Možda je jedna od mojih „postojanosti“ bila vjera u Europsku zajednicu, zapadnu demokraciju i boljitak, koje smo tako strasno očekivali, kada smo poslije mraka 1990. upalili svjetla. Nažalost, kao da sam tada bio slijep kraj „zdravih očiju“. U mraku se ne vidi, a kada svjetlost naglo zasja također se ne vidi ništa osim bljeska. Kako mi se čini, bljesak 1990. je bio razoran, pa dio tog sljepila vlada i danas. Novi, ništa manji bljesak nije bio izazvan niti našim ulaskom u zajednicu europskih naroda 2013. Izgleda da je slijepilo samo pojačano.

Ali i u sljepilu vidim da su me ipak prevarili. Nisam mogao vjerovati da ću, ako se tako nastavi, postati „anti-europejac“ i „anti-demokrata zapadnog tipa“. „Anti – natovac“, sam bio oduvijek, na isti način kao što sam bio i „anti-varšovac“, u ona blokovska vremen. Vremena „nato - varšavskih vježbanja mišića“. Nekako mi se čini da sam ostao „anti-nesvrstanovac“, jer ne prihvaćam nekritički ma kako blistave poruke bile. Plod iskustva i upozorenja supruge Ljerke, kako mnoge stvari mogu biti zabluda!

Prosvijetlio me i izbor nove Vlade EU. Države su predlagale kandidate za komesare - ministre. Čini se sve same renesansne filozofe jer su svi, baš svi poslani kao sposobni za sve i sva. Onda se iz te gomile renesansnih sveznadara izvlačilo iz šešira, **onako kako to lovci raspoređuju plijen**, koje će područje tko od njih dobiti. Dobiti, to je prava riječ, jer se radilo o osobnom dobitku pojedinaca, nečemu što se dobiva kao na „lotu“. Na „lotu“ uplatite listić, a za EU komesara ste trebali potpisati pristupnicu u neku stranku, biti vrijedni štovatelj lika i djela partijskog vođe, kako bi baš vas iz svite štovatelja „njegova lika i djela“ odabrao kao kandidata za Bogom danu sinekuru Nepotizam je planetarna pojava. To istina može liječiti izvorna demokracija, ali samo da ublaži simptome, ali ne i da ukloni uzroke. Barem za sada nepotizam je neiskorijenjena pojava.

Zašto sam spomenuo lovce? Kada lovci ubiju neku veću životinju, onda ju raskomadaju na onoliko dijelova koliko ih je bilo u lovu. Jedan se okrene leđima od grupe na jednu stranu, a drugi na drugu. I onda onaj pred kojim su u vrećici dijelovi životinje uzima vrećicu, a netko drugi, okrenut njemu leđima, kaže ime jednog od lovaca. Čije ime je izrečeno dobiva vrećicu s tim komadom. Tako je i u EU vladi, samo manje ozbiljno i pravedno. Države su poslale kandidate, koji nemaju svi isti afinitet, niti kompetencije, osim onaj iskonski nagon lovca, lova na sinekure. I onda šef buduće EU vlade, ali ne sam, pod budnim okom lovočuvara, onih iz Njemačke, Engleske i Francuske, izvlači resore. Pa tko što dobije. Kompetencije, osim onih da su se kandidati uspjeli probiti na ljestvici političkih nacionalnih elita, nisu potrebne. Bitno je bilo doći u grupu, a to da na primjer u njihovim država ne funkcioniraju stvari baš u oblasti za koju su bili izvučeni, nije prepreka.

Ne smeta ni što u tim državama možda vlada korupcija ili neka vrsta legalne upitne moralnosti. To kao da nije ni loše. Predsjednik EU Vlade Jean-Claude Juncker, koji je dijelio fotelje, za svojeg je vladanja u Luxembourg-u omogućio, kažu pravno korektno, za neke ipak

barem malčice moralno upitno, neku poreznu oazu. Dovoljno je bilo da kupite 20 – 30 centimetara kvadratnog zida na pročelju neke kuće, i da tamo stavite svoju tablicu i poštanski sandučić. To inače nije bilo jeftino, jer kako sam uhvatio na nekim vijestima, na jednom pročelju je znalo biti i po 300 tablica i sandučića. Onda ste mogli preko tog sandučića, iako to baš i nije onaj sandučić u kojega dolaze prava pisma, sa svog kompjutora negdje drugdje, s nekog drugog pročelja s bezbroj adresa, preko tamo smještenog sandučića slati sami sebi novac. Mogao je postojati bezbroj sličnih sandučića. Normalno da je usput nekako „kao“ nestajao novac, pa su onda i najveći mogli izbjeći plaćanje poreza, osim naravno simbolike.

Da bi bili izabrani, komesari odgovaraju i na pitanja EU parlamentarcima, koji provjeravaju njihove kompetencije. Provjera je sigurno smrtno ozbiljna, o čemu sjedoči, ako sam dobro shvatio s neke vijesti na internetu, i pitanje, koje je Naša EU parlamentarka gospođa Dubravka Šuica postavila gospođi Alenki Bratovšek iz Slovenije. Gospođa Bratovšek je trebala postati potpredsjednica EU komisije, zadužena za energetiku. Pitanje je glasilo nekako ovako: „Zašto ste pjevali pjesmu „Bandiera rossa“?“ I eto ti ga, gospođa Bratovšek, potencijalna potpredsjednica EU za energetiku nije znala odgovor uvaženoj EU parlamentarki Dubravki Šuici zašto je pjevala Bandiera Rossa. Zato nije prošla kao potencijalna povjerenica za energetiku. Da se snašla, možda je mogla odgovoriti nešto na temu, kako je upravo ta pjesma posebno energetska, jer se uz nju „diže vjetar“, pa onda to može pokrenuti vjetrenjače. A zna se da bez vjetra nema alternativnih izvora energije. Zamišljam kakav bi bio odgovor uvažene parlamentarke Dubravke Šuice. Spremna na takav odgovor, kao poznata „energetičarka“ trijumfalno bi rekla: „*Gospođo Bratovšek, znala sam da ne znate. Pjesmama „a'la“ onima „Jure i Boban i Gradiška Stara“ može se proizvesti više vjetra. Znam iz iskustva. Pjevala sam i ja Bandiera Rossa, kada je trebalo. Sada to više ne treba. Dajem vam „nedovoljno“*. I tako gospođa Bratovšek nije prošla. Šala mala. Jednom prilikom ću opisati i tu, po mom mišljenju, veliku slovensku sramotu, temeljenu na zavisti. U tom igrokazu je gospođa Šuica bila samo „mala od kužine“, vjerojatno čak i nesvjesna svog doprinosa, ako to nije radila iz „dobrosusjedske zavisti“, po kojoj je najveća želja „nekog malog“ da susjedu crkne krava!

Nadu, da bi možda moglo biti drugačije, da EU može biti zajednica blagostanja za sve, a ne samo za neke, daju mi vođa grčke ljevice Aleksis Cipras i njegov ministar financija Yanis Varoufakis. Obojica bez kravate, a uz to gospodin Yanis Varoufakis umjesto fine službene kožnate aktovke sa šifrom nosi ruksak i vozi se motorom. Njima se ne sviđa kako su, ruku na volju i zbog njihovih nesposobnih političara, uvučeni u ekonomski ponor. Prihvatanjem „dajanskih darova“ – čitaj kredita i obećanja, zaboravili su na opasnosti. Zaboravili su da su upravo oni, Grci, zavodničkim dajanskim darom drvenog konja porazili Troju. Na izlasku iz ponora ne žele da se spašavaju samo banke koje su na njima zarađivale, već da se mijenja „kapitalistički neoliberalni sistem“ u kojem sve više njih i nas postaje siromašno, na štetu nekolicine odabranih bogatih. Rekli su NE i EU, i EURU i Međunarodnom monetarnom fondu i svoj onoj gospođi, s kožnim aktovkama i svjetlucavim gumbima na rukavima, koji na dan zarađuju više od prosječnog Europljana na mjesec ili čak na godinu.

Kako god to završilo, pa čak i ako će Grci živjeti neko vrijeme i lošije, svojim nepodilaženjem i uspravnim stajanjem možda neće uspjeti sačuvati standard i pokoji euro, ali će sigurno sačuvati ponos nacije. Sigurno je da će Grka biti. Ponosnih Grka.

A ovi naši? Klimavci! Što god im se kaže, oni ispunjavaju još i više no što treba, vrlo često na štetu nas. Znae kako smo ušli u EU? Izgleda da ponovno nismo slušali Stjepana Radića i onu njegovu: „**Ne srljajte kao guske u maglu**“. Ušli smo u Europu, i tek onda smo počeli prevoditi s engleskog jezika studije kojima se može prekriti teren „nogometnog stadiona i

dijela atletske staze“(izjava ministrice Pusić uz trijumfalni osmjeh i ministra Mimice),prepune vrlo ozbiljnih obaveza. Kada su eto otkrili da treba prevesti dokumente tek nakon ulaska u EU, kod mene je izazvalo paniku. Shvatio sam da nitko ne zna što nas čeka ulaskom u EU? Vidim što nas je dočekalo. Više plaćamo nego što možemo vratiti, a i ono što dođe najvećim dijelom „poberu“ stranci. Natječaje pišemo tako da onemogućimo naše da rade na projektima, odnosno na način da mogu proći samo stranci. Dajanske europske darove izgleda još nismo prepoznali iako su neki više nego očiti. Na primjer, iz mog područja – iz okoliša, skoro višestruko poskupljenje pitke vode nakon „poklonjenog“ uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Sisku, pa nigdje viđeni koncepti postupanja s komunalnim otpadom na Marišćini u Rijeci, Kaštjunu u Puli, pa u pripremi još porazniji projekt Piškornice,

Smrznuo sam se i kada je premijer Zoran Milanović izjavio kako nema dileme da je sporazum Amerika&EU dobar za nas. Tek poslije izjave je naredio da se izradi studija. Tko ju radi? Oni Karamarkovi iz Minhena ili netko iz Londona? Rezultat njihovog rada će sigurno biti dobar za njih. Za njih je uvijek dobro. Ali da li i za nas? Nas u Hrvatskoj? Za nas ne, ali da budem optimistično ciničan, biti će dobro za našu mladost koja je ili već tamo ili se upravo sprema na put.

NATO povećava broj snaga za brzu intervenciju s 13 000 na 40 000 vojnika. Da budem optimistično ciničan, eto još jedne prilike za našu mladost. Ljudskog mesa pohlepnicima nikada dosta.

A što je sa starijima? Tko im je kriv kada nisu slušali Stjepana Radića i onu njegovu: „**Ne srljajte kao guske u maglu**“. Ja sam tek sve bliže 70-im počeo razumijevati tog velikana. Kako mi je drago da nisam postojan! Hvala Ljerki!

Usput, vjerujem da nam EURO neće uvaliti bez pitanja i brige za sve nas, jer će možda samo nekoj trojici ili svim onim „200 izabranim familijama“ to odgovarati!

Bezbroj nijansi sive

Naš premijer Zoran Milanović je nedavno rezolutno poručio susjedima da gledaju svoja posla, jer kao oni bi nešto protiv nekih naših, kako su oni činili nešto kod njih. Prva do njega, prva zamjenica premijera, ministrica vanjskih poslova i nekih integracija, pretendentica na mjesto glavnog tajnika UN gospođa Vesna Pusić poručila je susjedima da su oni provincija u odnosu na nas, nakon izjave, istinski i mjestu i vremenu neprimjerene, od srpskog ministra Vulina. On je izjavio kako je blaženi Alojzije Stepinac bio vojni vikar. Kako je blagoslovio ustašku vojsku.

Ako pratite samo naše medije, sigurni ste da su se nakon takvog upozorenja naši susjedi „smrzli“. A ono „jok“. Pričaju nešto oko nekih zajedničkih grobnica i nekim zajedničkim generalima, koji su kao generali u dvije različite vojske. Generali i tamo i 'vamo! Pričaju također da je blaženi Alojzije Stepinac u doba NDH od siječnja 1942. godine doista bio vojni vikar. Kao vikar dijelio je blagoslove ustaškoj vojsci, kako to rade oduvijek vikari vojnicima. Čini se da ni premijer Srbije gospodin Vučić nema baš pohvale za blaženog gospodina Alojzija Stepinca, vikara, jer su eto blagoslovljene ustaše presudile i njegovoj obitelji.

Naravno, ja vjerujem samo svom premijeru, samo prvoj zamjenici premijera i naravno predvodniku opozicije gospodinu Karamarku, ali i drugim stranačkim liderima. No, ako netko misli da oni nisu u pravu, i ako želi neku opću, ne „lokalno-hrvatsko-srpsko-bosansko-hercegovačku-dnevno-predizbornu-propagandnu papazijaniju“, u funkciji ostanka na

pozicijama samoproglušenih političkih elita, neka prati više medija. I onda na kraju neka sve odbaci i upotrijebi malo vlastite pameti. Možda vidi kako nam vješto „uvaljuju“ štivo za dnevnu zabavu, kako bi zadržali sinekure i kako ne bi primijetili da „u šupak kosomosa smo upali“, što je u neka druga vremena pjevao Balašević. A to što nema posla, 5 kuna za školski dječji obrok, za poneki lijek, autobus i toalet papir, zašto mladost odlazi bez povratka, A kada bi se mi svi uspravili, uhvatili svoga posla i kada bi prestali biti provincija zadnje provincije, Što bi to onda bilo? Ne znam? Možda bi dobili sposobne političare pa bi, ako ikada dogori, ako se ikada više neće moći, kada nas „svojih na svome“ skoro više neće biti, možda lakše mogli preživjeti neku inačicu „grčkog scenarija“.

Pojašnjenje: Sinekura (lat.), dobro plaćena služba koja ne zahtijeva ozbiljna rada, brige, zalaganja. **Papazjanija**, tursko jelo, je u prenesenom smislu nešto zbrkano, smiješano od svega i svačega, nešto bezvezno i nikakvo. **Nepotizam** je termin kojim se označava popunjavanje radnih mjesta članovima vlastite obitelji ili davanje prednosti pri zapošljavanju poznanicima. **Danajski dar** smatra se kao opasan i poguban neprijateljski dar. **Laokont** je bio trojanski prorok koji je živio za vrijeme Trojanskog rata je, kada su Grci ostavili drvenog konja pred trojanskim vratima, izjavio poznatu izreku "Što god da to je bojim se Danajaca i kad darove nose"

Zlate uzde ne čine konja boljim (6)

E, moj Viktoro, sad smo ti više kao šarani u blatu i dalje se krijemo, lovimo u mraku, a hranimo se u blatu ..sa vremena na vrijeme nas izvuku kao mrcine, a nekome i poslužimo za jelo kad želi da promjeni jelovnik ... valjda i dno ima kraja, a Evropa kao i mi uvijek uči iznova, samo mi malo sa većom rezervom pa i većim posljedicama ponavljanja i svojih i tuđih grešaka. A njima se stvarno čudim da li neukost, kratko sjećanje, mazohizam il sadizam ... ili kombinacija svega toga zapalili su pola sveta pa sada dižu zidove za ljude koje bježe ... zagadili izvor u Ukrajini, a i dalje žele vodu, a „Amerima“ i dalje idu na volju, dok im ovi rade što god mogu. I dno ima kraja ali dali ćemo imati dovoljno dugo uže da izađemo ovaj put

(Reakcija divnog prijatelja i čovjeka Dejana iz Skopja na 5.poučak)

Počinjem se redovno javljati na ovom portalu. Urednik me zamolio da se na neki način predstavim. Mogao bih na način rođen sam, pa završio sam i škole, čak najviše, prave, ne one „instant“, gdje isti diplomski mogu koristiti kao na tekućoj traci, pa sam eto radio svašta, i kao bio sam „pametna a neshvaćen“, onako kao svaki „mladac“ koji je progledavši mislio da je „otkrio svijet“, pa sam eto kao bio nešto posebno, a bio sam kao ponekad i „faca“. Kakvom god bijelom bojom bi opisivao sebe i kakvom god crnom bi opisao ono što mi se nije sviđalo, ništa od svega ne bi me učinilo boljim. Vidjevši kako se mnogi veličaju, mogao bih i ja ispasti „neki heroj“. Možda čak i ponekom, u velikoj grupi onih koji vjeruju, a ne vide, ili ne žele vidjeti „kraj zdravih očiju“. Za one koji me poznaju, bila bi to neka „neprobavljiva papazjanija“, poluistina, koje bih se i sam sramio.

Iskustvo pokazuje da se život sastoji od bezbroj nijansi sive. Unatoč tome, kako bi lakše ogolio neke pojave i stanja, često upotrebljavam, bez puno objašnjenja ekstremnu „bijelu“ i/ili ekstremnu „crnu“. Oduvijek koristim i malo humora. Na to me dodatno potakao osvrt gospodina **Nenada Raosa** u časopisu *Kemija u industriji*, „o nesuvislostima i glupostima koje se mogu pročitati u znanstvenim časopisima sa slobodom pristupa, dakle u onima koji svoje stranice naplaćuju“, i kako je „naše doba rodilo znanstvenike koji pišu izmišljene znanstvene radove da bi nam otvorili oči“, povezavši to s natpisom na zgradi Francuske komedije u

Parizu: *Castigat ridendo mores* - najbolji način da promijenite stvari je istaknuti njihovu besmiselnost.

Učenje mi nije padalo teško. Učio sam da bih dobio pet, ili dovoljno petica da prođem s pet. Na faksu toliko da prođem ispit. No, što stroži profesor, to više učenja i u pravilu visoka ocjenu. Ako je bila moguća „krivina“, prvi sam krenuo njome. Svi ispiti u rokovima, pa i prije. Pazio sam i da prosjek bude iznad 3.6, kako bi se oslobodio vraćanja studentskog kredita. Da su tražili viši prosjek, imao bi ga. Učiti, tek da se prođe, vrijedilo je sve dok na trećoj godini fakulteta nisam došao na praksu u sisačku Rafineriju. Hodao sam između postrojenja i odjednom mi se prosvijetlilo da studiram kako bih jednom gradio i upravljao složenim sklopom cjevovoda, kolona, rezervoara, dimnjaka i pumpi. Shvatio sam da ni slučajno nemam takva znanja, iako sam uz kolegicu Jadranku, koja je imala bolje ocjene, bio najbrži student.

Imao sam stipendiju od INA-e. Tada je to bila najpoželjnija kompanija. Plaće u odnosu na druge „bogovske“. Valjda sam kao jedini stipendista zamolio da me ne prime na posao. Ostao sam asistent na faksu, s manjom plaćom od spremačice u Rafineriji. A nisam imao para, pa sam od svih ispita najkasnije položio upravo „vozački“. Na pola doktorata.

Počeo sam učiti, kako bih razumio. Bez krivina! Korake do razumjeti i znati imao sam priliku prolaziti na doktoratu, kod i od profesora Lothara Riekerta. Kada sam htio nešto primijeniti, shvatio sam da i najblistavija diploma sama za sebe ne znači puno. Nažalost, razumio sam Senecu: „*Zlatne uzde ne čine konja boljim*“.

A oko mene, čini se sve više zlatnih uzdi, uzda ili kako li se već deklinira imenica „uzde“? Nedostaje mi lekcija vrhunske emisije Hrvatskog radija „Govorimo hrvatski“ na tu temu. Lako stečene diplome i titule lete zrakom. Mogu se kupiti, a neke i dobiti. Kompetencija, čak i onih s najblistavijim uzdam, najčešće upitna. I sve bi to bilo upola jada, kada takvi ne bi autoritativno odlučivali i našim sudbinama. Formalna kompetentnost se lako dobiva imenovanjem u neko povjerenstvo ili stožera. U mojoj struci, okolišu, kompetentnost se postiže osnivanjem „nevladine“ udruge, ili dobivanjem laskavog naziva savjetnika ministra, kojeg je dobio gospodin Renato Šarec, od ministra Mihaela Zmajlovića, bez dana iskustva u praksi. Nedavno izgleda doktorirao. Čast tituli doktora, stekao ju je daleko od „instant“ škola, ali naziv savjetnika kod njega su samo „zlatne uzde“.

Inače, imena pojedinaca navodim samo onda kada na upozorenje reagiraju bahatom šutnjom koju im daje sinekura u društvu s manjkom demokratskih mehanizama, umjesto da argumentima potkrijepe svoje odluke i prisile vas da promijenite stav. **Postojanost i neodstupanje od nekih ugrađenih stavova**, koje pojedinci nisu spremni promijeniti niti kada za to postoje itekako valjani argumenti, **ne smatram vrlinom**. Tome me uspješno poučila supruga Ljerka, sredinom sedamdesetih, kada mi je, dok sam pod utjecajem svemogućće indoktrinacije, hvaleći negdje u Njemačkoj „samoupravna“ dostignuća one države, šapnula, kako ću kada se vratimo kući imati priliku stati u red za meso, kavu ili benzin. Tada valjda nije bilo baš toga kod nas.

Kako imamo sve više „zlatnouzdaša“, **odlučivanje se, kada nekome odgovara, prepušta javnosti**, kao važnoj sastavnici demokracije. Pitanje je da li broj onih koji odlučuju daje vjerodostojnost odluci?

Sokrata je na smrt osudila 500 člana porota, sastavljena u velikoj mjeri od staraca i ratnih invalida. Učešće u poroti im je bio dodatni izvor prihoda. Kompetentnost za izbor u porotu je bila nezaduženost i zdrava pamet, koja se dokazivala kao sposobnost da se hoda u vrsti i da se

kaže svoje ime, u prozivci. Odlučivali su o „vrhunskim filozofskim pitanjima“, a nisu morali biti niti pismeni. Demokratski postupak sa smrtnom posljedicom. Smrt je odlučena u omjeru 280 kriv je i 220 nije kriv. Sokrat je imao pravo na obranu. Govorio je, ali riječi nisu mogle doprijeti do onih koji ne čuju. Kod ponovnog glasanja njih 360 se odlučilo da je kriv.

Sličan načinu odlučivanja bio je na **zboru radnika**, u bivšem sistemu. Sjećam se kako smo u Institutu za metalurgiju, na zboru radnika odlučivali o kupovini nekog sofisticiranog instrumenta. Jedan čovjek jedan glas. Pomoćni radnik jednak dvostrukom doktoru znanosti.

Na referendumu je nedavno javnost bila protiv izgradnje termoelektrane na ugljen u Pločama. Da li je javnost znala o čemu odlučuje? Poznanica Nada iz Offenbach-a, grada kraj Frankfurta, potaknuta nekim od mojih ranijih napisa poslala mi je sliku. Na njoj se vidi termoelektrana - toplana na ugljen. Usred grada. Ona stanuje u kući lijevo. Desno je dječji vrtić, koji se počeo graditi 2011. godine, nakon što se ugljen tamo upotrebljava od pamtivijeka. Da li je javnost u Pločama znala o čemu odlučuje, ili to ne znaju oni u Njemačkoj? Vjerujem našima. Ovim putem molim gradonačelnika Metkovića gospodina Petrova, glavnu aktivisticu Lijepe naše gospođu Anu Musu, sveprisutnog Vjerana Piršića, Dušicu Radojčić iz Zelene Istre, Zelenu akciju, Greenpeace Hrvatska, IDS i sve druge stranke, novinare koji su izvještavali nadahnuto u korist „protiv ugljena“, i sve one koji su znali zašto su protiv, da učine napor i da obavijeste svjetsku javnost o pogubnim utjecajima ugljena na okoliš. Posebno bi trebali obavijestiti neodgovorne, ili možda samo neuke, roditelje Offenbacha. Ako će od termoelektrane u Pločama stradati mandarine u Delti Neretve na udaljenostima od desetine kilometara, koje li će tek posljedice imati ugljen od „prekoputa“ na djeca u Offenbachu? Ne mogu ni zamisliti!

Kako imamo sve više „zlatnouzdaša“, **odlučivanje se, kada netko ima skrivene namjere, nužno ne prepušta javnosti**, ili se ono malo prilagodi.

Kada postoji strah od javnosti sve se mijenja. **Sjetite se bravure kod referenduma o ulasku u EU**. Tada, samo tada, ako se ne varam, je vrijedila neka manja većina u odnosu na onu koja je potrebna kada se radi o utjecaju mjesečeva mijene na broj pingvina u zoološkom vrtu u Zagrebu.

Politička elita velikodušno je za referendum. Kako bi se ipak sačuvali od glasa naroda, potpisi za referendum će se skupljati samo u upravama. Uspijemo li i tako skupiti potpise, vjerujem da će uvesti prikupljanje potpisa samo na jednom mjestu za cijelu Hrvatsku. Najsigurnije bi bilo na kavom otoku, pa tko stigne neka ga.

Javnost je isključena i kod odlučivanja nove raspodjele regionalnih centara za postupanje s otpadom u 7 županija kontinentalne Hrvatske. Prijedlog pripremljen kao da na njemu nisu radili čak niti „zlatnouzdaši“. Ali na neki način i simpatično smiješno. **Ministar Zmajlović, potpomognut direktorom Fonda za zaštitu okoliša, gospodinom Müllerom, otpad iz Siska je uvalio Zagrebačkoj županiji!** Vjerujem namjerno, da im napakosti. Tamo vlada neka druga većina! Neki drugi otpad ide nekom drugom. I tamo simpatično uvaljivanje ili zle namjere? Osobno sam protiv da otpad iz Siska, uz dobro odlagalište koje imamo, ide nekamo, a da se ne zna koliko će nas to koštati! Nažalost usamljen sam. No, kako se lako zanesem „svojom veličinom“ odmah utješim se, mislim onom Krležinom: „*Jako ste sami ne znači da nemate pravo*“.

Odlučivanje javnosti svakako treba respektirati. No, ne bespogovorno. Isto tako se ne smije ignorirati pravo javnosti da sudjeluje u odlučivanju. **U oba slučaja je potrebno slušati glas razuma**. A razum i „zlatnouzdaši“ izgleda nemoguća misija na prostorima gdje šutljiva

većina, koja niti čuje, niti vidi, bez kuraže, s „glavom u pijesku“. Treba proći još dug put da bi se to shvatilo. **Najduži put na ovim prostorima, onaj od 1 metra, kako je to poodavno shvatio Zuko Džumhur, kako bi „od dupeta došlo u glavu“.** „*Stalna na tom svijetu samo mijena jest*“ osim puta od jednog metra.

Usput, građani Atene su shvatili da su nepravедno osudili Sokrata. Jednog tužioca su osudili na smrt, neke protjerali, a njemu podigli skupocjen brončani kip. Mogu li građani kod nas kao Atenjani? Mogu li „zlatnouzdaši“ nešto naučiti na tom primjeru, ili se barem malo zamisliti? Vjerujem u pravdu,..... zato pišem.

Bezbroj nijansi sive

Na sjednici Sabora, prije par dana, rasprava oko funkcioniranja uprave i odgovornosti. Do kasna navečer „samozadovoljavanje“ njih 6. Slovim na sjednici Sabora šest zastupnika! Dostatan kvorum za raspravu o (ne)odgovornosti?

Neki se čude kako inspeksijske poslove u zaštiti okoliša može po novom obavljati VSS ekonomske struke. Razlog samo neukima nepoznat. Ta ministar Zmajlović je te struke. U vrijeme državnog tajnika gospodina Ružinskog sve u okolišu su mogli raditi samo strojari, a nakon što je kao pomoćnik bio imenovan građevinar (bio je u ovom mandatu na položaju prvu godinu i nešto – trenutno se ne mogu sjetiti imena) ubačeno je da planove gospodarenja s otpadom mogu obavljati samo ovlaštene inženjeri (strojari, električari i građevinari). Druge struke uglavnom nemaju takva ovlaštenja. Jedva čekam nekog s muzičkom akademijom na odgovornom mjestu u okolišu. Biti će „violinisti i sopranistice“ naprijed. Kompetencija? Ma stani, kud si „navro“! Kaj to nama treba?

Gdje ja stadoh ti produži, dužni smo još zaduži (7)

Gladan sam. Da bih bio sit prodao sam njivu.

(Odněkuda došlo do mene – kako li će tek biti „svijetla“ budućnost kada prodamo njive i zatvorimo tvornice)

Zahuktala predizborna kampanja. Dobijem mail s porukom kako se "**vlast i pelene mijenjaju iz istog razloga**"! Poruka jasna. Treba mijenjati. Stvarno su nas „ukakili“. A poslije te poruke stiže druga. **Kaže majka: „Djeco, prošla su dva mjeseca, danas mijenjate gaće“. Djeca se oduševе: „Tooo“!!! A majka će: „Ti s njim, ti s njim, a ti s njim.“** Smrznem se. Gaće nikad prljavije, a „kaka“ uvijek „kaka“.

Sve se na svijetu „mijena jest“, ali nekompetencija naše političke elite jača od ijedne kozmičke konstante. HDZ kao SDP - SDP kao HDZ. Sindikati kao HDZ. Sindikati kao SDP. Rade po principu „gdje ja stadoh ti produži, dužni smo i još zaduži“!

Mi strpljivi. Poslušni! Samozadovoljni u gubitku dostojanstva. Pitam se, da li zadovoljstvo nastalo proizvodnjom vlastite štete i društva umanjene vrijednosti, spada u mazohističko ili sadističko? Da li nas jače zadovoljava stvaranje štete ili uživanje u šteti? Da li nas više veseli (sadizam) kada činimo sve da zatvorimo neku tvornicu (primjer Rafinerija u Sisku, DINA na

Krku, ...) i ne dozvoljavamo da se nešto izgradi (hidroelektrana Ombla, Termoelektrane u Pločama i Plominu, golf na Srđu) ili kasnije suosjećanje (mazohizam) s onima koji su ostali bez posla.

Okoliš mi je najbliža struka pa se **držim ministra Mihaela Zmajlovića**, iako nisam ostao dužan ni ranijim osobama koje su pokrivala ovaj resor! Neću ni budućim nastave li na isti način. Pomaže li mi to? Ne znam. Podsjeća me na šetnju djeda i unuka obalom. Tisuće školjki nakon oseke na suhom. Unuk uzme jednu i baci je u more. Djeda ga pita: „Zar misliš da će to pomoći“? Unuk odgovori: „Ovoj koju sam bacio hoće“!

Od ponosne „Dalmacijacement“, raznim privatizacijama, o čemu bi mnogo toga mogao ispričati lovac na polarne medvjede i druge domaće životinje, gospodin Vidošević, vlasnik je postala i kompanija CEMEX! Jedna od najveći korporacija na svijetu. Potezom pera lokalnog moćnika, za par glasova i još jedan mandat, jer naš narod cijeni samo one koji zatvaraju tvornice i ne dozvoljavaju da se otvore nova radna mjesta, uz pomoć svemoćne tadašnje ministrice Marine Matulović Dropulić, oduzeše im, samo onako, „na pravdi Boga“, pola kamenoloma. Bespravno, zna se. Žalili se ljudi u vjetar. Moćna ministrica nije čak niti htjela primiti predstavnike jedne od najvećih kompanija na svijetu, a kamoli da odradi posao po zakonu.

Vlasnici, kao i većina pravih stranih vlasnika, **tvornicu su pretvorili doslovno u apoteku**. Ali lokalni političari i nevladine udruge, one koje uvijek sve bolje znaju – stalno se pitam od kuda im toliko pameti znanja bez znanja i iskustva, kao da su ministri Maras i Vrdoljak - u nedostatku kreativnosti i rada za društveno dobro, okomili se na društveno odgovornu tvornicu. Ne radim usporedbu s ministrom Zmajlovićem. Nema ga kada je potrebno. Mislim da ne zna, jer da zna, izjašnjavao bi se, ne samo kod ovog već i kod drugih aktualnih problema vezanih za okoliš.

Okomili se na cementaru – apoteku. Argumenti ne pomažu. Čak i sindikati, kao da nastavljaju doktrinu iz „mraka“, kada su se bavili nabavkom svinjskih polovica, također šute ili čak podupiru masu – „protivaše“. Ulizuju se „protivašima“ na način kako je sindikat sisačke Rafinerije bio protiv peći za spaljivanje tehnološkog otpada same rafinerije. **Sindikalcima ne razumiju kada treba braniti radna mjesta**, ili namjerno pušu u rog onih koji su za zatvaranje, kako bi, uživali u ulozi „majke Tereze“, kada su obespravljene radnici ili na putu „na cestu“ ili su već „na cesti“. Ne razumiju da se **radna mjesta štite modernim tehnologijama, kakva je i ta „kontraverzna“ u Splitu** i ona u Sisku, a i ona

Jedan učenik u Ugljeviku, shvatio je kako treba zaštitu zraka. Napisao je „**zrak se štiti dok se još ne vidi**“. Gospodo sindikalci, da li razumijete poruku, ili se samo meni čini da razumijem? Radna mjesta se štite kada su lokalni uhljebi (političari, nadri - stručnjaci, dušobrižnici za okoliš i ljude u vidu sveznajućih nevladinih udruga,...), za sitniš, spremni zatvarati tvornice.

Imajući priliku da s CEMEX-om radim na jednom projektu, **shvativši da je „splitsko balkanski mentalitet“ snažniji od „izvorno balkanskog“**, vidjevši da čak ni sindikat ne reagira u zaštitu proizvodnje cementa u **tvornici - apoteci**, najozbiljnije sam ih savjetovao, kod izrade scenarija razvoja da razmotre i zatvaranje tvornice. Radi se o tako velikoj kompaniji, koja gubitak **cementare - apoteke** ne bi niti osjetila. Zatvaranje bi bilo vrijedno čuvanja živaca. Nisu poslušali. Vjerovali su u razum, u sredini gdje masa odlučuje argumentima „nek' susjedu crkne krava“.

I događa im se što se moralo dogoditi. Čitam slavodobitan članak i nesuvislo obrazloženje presude, kako je Upravni sud u Splitu srušio „*dva rješenja Ministarstva zaštite okoliša koja su solinskoj tvornici omogućila da prijeđe na kontroverznu tehnologiju protiv koje su bili i Grad Kaštela, i splitska Županija te Udruga Sunce*“.

Istina je, za Grad Kaštela, i splitsku Županiju, i Udrugu Sunce i Upravni sud radi se o kontraverznoj tehnologiji. Kontraverzna tehnologija, je inače za imalo upućenije „planetarno priznato službeno stanje tehnike i najbolja raspoloživa tehnologija“. Prihvaćena svugdje izvan „Balkana“, pri čemu ne mislim na geografski već na mentalni pojam. U slučaju ove tehnologije „Balkan“ mentalno počinje ispod linije Koromačno – Našice. Čak je niže od Kaknja i Lukavca u Bosni i Hercegovini i Beočina u Srbiji. Ne da mi se provjeravati da nije linija još niže i da i na Kosovu i u Makedoniji već koriste kontraverznu tehnologiju. Tom i takvom kontraverznom tehnologijom njemačke i austrijske i ine cementare, zamjenjuju do 65 % fosilnog goriva i daju doprinos smanjenju emisija koje izazivaju klimatske promjene, a pomažu i lokalnoj zajednici da riješi dio problema postupanja s komunalnim otpadom.

Jako zanimljiv mi se čini dio iz presude, kako prenose mediji, „*kako je studija procjene utjecaja zahvata na okoliš koristila podatke mjerne stanice Cemexa, jer država već 8 godina nije pustila u rad dvije mjerne stanice u Kaštelima i Splitu*“. A koje podatke je trebalo koristiti? **Da stane svijet dok se ministarstvo ne pokrene?** Pa ministar Zmajlović je imao važnija posla. Postavio je tako čak 3 mjerne stanice u Sisku, mislim 2 u Slavonskom Brodu,.... Mjernim stanicama je liječio, barem što se tiče Siska, nepostojeće ekscenno zagađenja zraka, na način „ako smrdi problem ćemo riješiti mjerenjima“. To je kao da bi liječnik upalu pluća liječio mjerenjem temperature.

Navodi se i da je problem *ispao i što su podatke analizirali u Zavodu za javno zdravstvo, i to za razdoblje od 2008. do 2010. godine, a dozvolu za mjerenje kakvoće zraka dobili su tek prošle godine*. Inače, protumačiti rezultate mjerenja može svatko tko je prosječno tehnički i prirodoslovno obrazovan, uz zadržku, da je obrazovanje stekao u vremenu mraka. Za one s novo stečenim diplomama ne garantiram, iako i među njima sigurno ima niz izuzetnih pojedinaca. **Smatrati da jedna ustanova, s reputacijom kakvu ima Zavod u Splitu ne zna protumačiti rezultate mjerenja je isto kao kada liječnik ne bi smio protumačiti rezultat mjerenja temperature toplomjerom.**

Inače, detaljno propisivanje, u cilju prolaženja „njihovih“ me ne čudi. U cilju osiguranja tezgarenja i uvoza „šarenih kanti“, ministarstvo okoliša, u neznanju i/ili s osobnim interesom pojedinaca, sve propisuje do detalja. Vrijedi i za natječaje, pa se tako npr. kod natječaja za izradu dokumentacije za regionalni centar Piškornica zahtijevalo da tvrtka ima što više inženjera. Iskustvo „jok“. Pa je netko s 9 inženjera mogao biti toliko puta skuplji od nekoga tko zna. Kao da se radi o „štihanju vrta“. Jedan čovjek jedna gredica dnevno. Dva dvije, a devet, devet. Inače razinu znanja takvih imat ćemo priliku vidjeti nakon puštanja u rad prvih regionalnih centra na Marišćini i Kaštjunu.

Poseban doprinos propisivanju u cilju osiguranja tezgarenja, je uz mnoge znane i neznanne, kojeg zbog njegovog izuzetnog doprinosa društvu umanjene vrijednosti ne mogu zaobići, je dao i **bivši djelatnik Nenad Mikulić**. Kada je propisivao sve i sva, za isto nekome davao dozvole a drugome ne, kada je za promet od 1,5 kamiona na sat tražio prometne studije i time tjerao vanjske investitore, bio je mislim magistar, ali nisam siguran da li i to. Kasnije je, onako, iz ministarstva postao doktor znanosti, a sada se, čini se, potpisuje s profesor. Bez dana radnog staža na fakultetu. Ako namjesti kakvu tezgu nekom iz Akademije, eto njega za koji mjesec kako se potpisuje kao akademik. Sada uz bombastičan naziv jedne udruge proširuje znanja u regiji. **Uči li se i tamo ILTMI – poučak – ima li tu mene igdje?**

Vratimo se CEMEX-u i „splitsko - balkanskoj kontraverznoj tehnologiji“. **Gospodo iz CEMEX-a što vas tjera da radite u sredini u kojoj su svi protiv vas, iako ste od tvornice napravili apoteku, na vrijeme isplaćujete plaće, odgovorni ste i za potrebe lokalne zajednice?** Znači da je stres opasan. Riješite ga se odlaskom. O radnicima nemojte brinuti. Imat će vremena družiti se s radnicima iz susjedne željezare uz briškulu i boče. Sindikat će moći pokazati svoju ulogu plakanja iako nakon (tu se opasno nameće jedna bezobrazna rima) nema plakanja. Uvozni lobi će biti sretan. Ima cementa već u susjedstvu. Ministar Zmajlović će imati još jedan dio čistog okoliša. „Mikro-makro-globalo" ekonomisti će moći predlagati ponovnu industrijalizaciju. Od početka. S ledine. Kada nema ništa, lakše je graditi. A granice za našu mladost su i tako otvorene.

Bezbroj nijansi sive

Moćne države EU, ekonomski skromnije države, često doživljavaju kao kolonije. Isplati im se čak proizvoditi lošiju robu za „južnjake i istočnjake“. Tako na primjer, ako je vjerovati medijima, Danska, koja inače planetarno uči o društvenoj odgovornosti kompanija, u riblje konzerve za nas, manje vrijedne Europljane, stavlja manje ribica. Iz teorije o društvenoj odgovornosti u svakodnevnicu. Uskoro će nam prodavati riblje konzerve i bez ribica. Protumačit će to kao njihovo društveno odgovorno ponašanje za naše zdravlje. Kako se ne bi prejeli.

Imunološki zavod očit je primjer dozvoljavanja propadanja, kako bi od cijele krave netko dobio šniclu. Sindikalna povjerenica Lidija Jagarinec izjavila da ne poznaje nijednu uspješnu privatizaciju kod nas. Ne znam niti ja. Siguran sam da to znaju gospoda Škegro, Šuker, Linić, Vrdoljak i slični, ali nam, „iako postoji puno lipih stvari ne smiju kazati“.

Vratili kapetana Dragana iz Australije. Hvala Bogu sada se mediji opet mogu baviti ozbiljnim temama.